

Hoiu-laenuühistu seaduse muutmise ja sellega seondvalt teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Hoiu-laenuühistu seaduse muutmine

Hoiu-laenuühistu seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Käesolev seadus määrab kindlaks hoiu-laenuühistu õigusliku seisundi, tegevuse alused, asutamise ja lõpetamise korra ning kontrolli tema tegevuse üle.“;

2) paragrahvi 2 lõikes 2 asendatakse sõna „ühistute“ sõnaga „tulundusühistute“;

3) paragrahvi 2 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;

4) paragrahvi 2 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Hoiu-laenuühistule ei kohaldata tulundusühistuseaduse § 7 lõike 1 punktis 3¹ ning § 8 punktides 2¹ ja 5¹ sätestatut.“;

5) paragrahv 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 3. Hoiu-laenuühistu

(1) Hoiu-laenuühistu on tulundusühistu vormis tegutsev finantseerimisasutus, kelle tegevuseks on üksnes käesoleva seaduse §-s 6 nimetatud teenuste osutamine.

(2) Hoiu-laenuühistu peab taotlema krediidasutuse tegevusluba, kui:

1) tema kaasatud hoiuste maht on suurem kui 5 000 000 eurot või

2) tema liikmete arv on suurem kui 3000.

(3) Kui hoiu-laenuühistu ei taotle käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud juhul krediidasutuse tegevusluba, peab ta oma tegevuse lõpetama.“;

6) paragrahvi 5 pealkiri ja lõige 1 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 5. Hoiu-laenuühistu liikmeskonna moodustamise põhimõtted ning asukoht ja tegutsemiskoht

(1) Hoiu-laenuühistu tegutseb liikmelisuse alusel ja moodustatakse arvestades käesoleva seaduse §-s 17 sätestatut.“;

7) paragrahvi 5 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

8) paragrahvi 5 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Hoiu-laenuühistu asukoht peab olema Eestis ja hoiu-laenuühistu võib tegutseda üksnes Eestis.“;

9) paragrahvi 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 6. Hoiu-laenuühistu osutatavad teenused

(1) Hoiu-laenuühistu peamine ja püsiv tegevus on oma liikmetele järgmiste finantsteenuste osutamine:

- 1) hoiustamistehingud hoiuste ja muude tagasimakstavate rahaliste vahendite kaasamiseks;
- 2) laenutehingud, sealhulgas tarbijakrediit, hüpoteeklaenud, faktooring ja muud äriühingute finantseerimise tehingud;
- 3) liisingutehingud.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule võib hoiu-laenuühistu oma liikmetele osutada järgmisi teenuseid:

- 1) Euroopa Komisjoni ja Euroopa Liidu Majanduspiirkonna lepinguriigi (edaspidi *lepinguriik*) asutatud sihtasutuste, struktuurifondide, makseagentuuride või teiste sarnaste isikute pakutavate tagatiste, garantiide, toetuste ja sihtotstarbeliste tagasimakstavate rahaliste vahendite kaasamine ning nende vahendamine;
- 2) tagatis- ja garantiitehingud ning muud isikule tulevikus siduvaid kohustusi tekitavad tehingud;
- 3) nõustamine majandustegevust puudutavates küsimustes.

(3) Hoiu-laenuühistu võib liikmetele ja teistele isikutele osutada:

- 1) valuutavahetusteenuseid;
- 2) rahasiiret ning teisi makseteenuseid vastavalt makseasutuste ja e-raha asutuste seaduses sätestatule.

(4) Hoiu-laenuühistud võivad teha käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatuta tehinguid ja toiminguid üksnes juhul, kui need abistavad või täiendavad vahetult käesoleva paragrahvi lõigetes 1-3 nimetatud teenuste osutamist.

(5) Hoiu-laenuühistu ei või osutada käesolevas paragrahvis nimetatud teenuseid piiriülevalt ega välisriigis filiaali kaudu.

(6) Hoiu-laenuühistu, kelle tegevus läheb vastuollu käesoleva paragrahvi lõigetes 1–5 sätestatuga, tegevus loetakse samaväärseks krediitiasutuste seaduse §-s 4 sätestatud avalikkuselt hoiuste kaasamisega ning hoiu-laenuühistule kohaldatakse krediitiasutuste seaduses krediitiasutuse kohta sätestatut.“;

10) paragrahvi 7 lõike 2 punktist 1 jäetakse välja tekstiosa „tegevuspiirkond,“;

11) paragrahvi 7 lõike 2 punkt 5 tunnistatakse kehtetuks;

12) paragrahvi 7 lõiget 2 täiendatakse punktiga 6 järgmises sõnastuses:

„6) vastavuskontrolli teostaja ees- ja perekonnanimi, isikukood, või selle puudumise korral sünniaeg ja –koht ning elukoht.“;

13) paragrahvi 10 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) hoiu-laenuühistu liikmeskonna moodustamise põhimõte ja vastavalt sellele hoiu-laenuühistu liikmeskonna moodustamise aluseks olev tegevus- või kutseala või see, milles seisneb ühine majanduslik huvi.“;

14) paragrahvis 11 asendatakse tekstiosa „Eesti krediitiasutuses“ tekstiosaga „Eestis tegevusloa saanud krediidi- või makseasutuses“;

15) paragrahvi 14 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Hoiu-laenuühistu äriregistrisse kandmise avalduses tuleb lisaks tulundusühistuseaduse § 7 lõikes 1 sätestatule märkida ja äriregistrisse kanda:

1) osakapitali suurus;

2) märkus üldkoosoleku pädevuse täielikult või osaliselt volinike koosolekule üleandmise kohta, kui hoiu-laenuühistu põhikirjaga on selline volitus antud.“;

(2) Hoiu-laenuühistu äriregistrisse kandmise avaldusele tuleb lisada Eesti krediidi- või makseasutuse teatis osakapitali sissemaksmise kohta.“;

16) paragrahv 15 tunnistatakse kehtetuks;

17) paragrahvi 16 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „6 eurot“ tekstiosaga „35 eurot“;

18) paragrahvi 17 lõige 1 tunnistatakse kehtetuks;

19) paragrahvi 17 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Enne käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud isiku liikmena vastuvõtmist hoiu-laenuühistusse kohustub hoiu-laenuühistu välja selgitama sellise isiku põhjendatud huvi hoiu-laenuühistu liikmeks saamise kohta.“;

20) paragrahvi 18 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

21) paragrahvi 22 lõike 3 esimeses lauses asendatakse tekstiosa „31 950 eurot“ tekstiosaga „50 000 eurot“;

22) paragrahvi 22 lõiked 4 ja 5 tunnistatakse kehtetuks;

23) paragrahvi 22 täiendatakse lõigetega 6 ja 7 järgmises sõnastuses:

„(6) Hoiu-laenuühistu liikmed või volinikud otsustavad osakapitali suuruse muutmise 12 kuu jooksul osakapitali suuruse muutmise aluseks oleva asjaolu esinemisest arvates. Hoiu-laenuühistu juhatus esitab äriregistrile viivitamata üldkoosoleku või volinike koosoleku otsuse, millega otsustatakse hoiu-laenuühistu osakapitali suuruse muutmise.“

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud volinike suhtes kohaldatakse tulundusühistuseaduse §-s 54 ja käesoleva seaduse § 32¹ lõikes 3 sätestatut.“;

24) paragrahvi 23 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „30 eurot“ tekstiosaga „50 eurot“;

25) paragrahvi 27 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) hoiu-laenuühistu peab paigutama vähemalt viis protsenti oma liikmete hoiuste summast nõudmiseni hoiusena Eesti või lepinguriigi krediitiasutusse või muudesse likviidsetesse varadesse vastavalt käesoleva seaduse § 27¹ lõigetes 4–6 sätestatule.“;

26) paragrahvi 27 lõike 1 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) hoiu-laenuühistul on keelatud osaleda osanikuna täisühingus või täisosanikuna usaldusühingus või omada üle kümneprotsendilist otsest või kaudset osalust krediidasutuses või teises finantseerimisasutuses, välja arvatud ühistupangas;“;

27) seadust täiendatakse §-ga 27¹ järgmises sõnastuses:

„§ 27¹. Nõuded likviidsusele

(1) Hoiu-laenuühistu peab paigutama oma vara selliselt, et igal ajal, sealhulgas stressiolukorras, oleks tagatud vara likviidsus, mis võimaldaks liikmete õigustatud nõuete rahuldamise hoiu-laenuühistu vastu.

(2) Hoiu-laenuühistu ei või võtta riske, mis võivad ohtu seada tema maksevõimelisuse.

(3) Hoiu-laenuühistu on kohustatud oma äritegevuse korraldama nii, et hoiu-laenuühistu finantseerimine ei baseeruks liiga lühiajalistel või vähestel allikatel. Hoiu-laenuühistu juhatuse kohustatud pidevalt jälgima nõuete ja kohustuste tähtaegu. Hoiu-laenuühistu kohustuste täitmise tähtaegade saabumine ei või ohustada hoiu-laenuühistu tegevust.

(4) Hoiu-laenuühistul peab olema strateegia, poliitika, protseduurid ja süsteemid likviidsusriski tuvastamiseks, mõõtmiseks, juhtimiseks ja jälgimiseks iga 90-päevase ajavahemiku kohta, et tagada piisav likviidsuspuhvri olemasolu. Likviidsuspuhvrina käsitatakse käesoleva seaduse tähenduses raha ja muud koormamata likviidset vara, mis võimaldab hoiu-laenuühistul täita kohustusi stressiolukordades.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud koormamata likviidne vara tähendab vara, sealhulgas sularaha, arvelduskontol olevad rahalised vahendid ja muu vara, mida on võimalik realiseerida tavapärasel turutingimustel 30 päeva jooksul. Likviidne vara on muu hulgas:

1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/49/EÜ investeerimisühingute ja krediidasutuste kapitali adekvaatsuse kohta (ELT L 177, 30.6.2006, lk 201–255) I lisa punktis 14 nimetatud võlainstrumentid, mille suhtes kohaldatav spetsiifilise riski kapitalinõue ei ole kõrgem kui 1,6 protsenti;

2) eurofondide osakud või aktsiad, mille vara investeeritakse üksnes käesoleva lõike punktis 1 nimetatud võlainstrumentidesse.

(6) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada hoiu-laenuühistute likviidsusriski maandamise täpsema korra.“;

28) paragrahvi 28 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Hoiu-laenuühistu on kohustatud laenude andmisel järgima krediteerimise häid tavasid ning vastutustundliku laenamise põhimõtet, sealhulgas kontrollima laenusaaaja krediitivõimelisust, usaldusväarsust ja piisava tagatise olemasolu. Hoiu-laenuühistu ei või liikmele laenu andmisel kasutada ebaausaid kauplemisvõtteid. Füüsilisest isikust liikmele laenu andmisel peab hoiu-laenuühistu järgima võlaõigusseaduses sätestatud tarbijale piisavate selgituste ja teabe esitamise, tarbija krediitivõimelisuse hindamise ning muid vastutustundliku laenamise nõudeid.“;

29) paragrahvi 28 lõige 7 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(7) Laenu andmine hoiu-laenuühistu liikmest juhatuse liikmele või nõukogu liikmele ja nendega samaväärset majanduslikku huvi omavatele isikutele võib toimuda ainult üldkoosoleku või

volinike koosoleku otsusega ette nähtud korras. Nimetatud isikutele antud laenude summa või muude käesoleva seaduse §-s 6 nimetatud teenuste koguväärtus ei tohi ületada selle liikme tasutud osamaksu rohkem kui viiekordselt ega viit protsenti hoiu-laenuühistu omakapitalist.“;

30) paragrahvi 28 lõige 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud isikutele antud laenude puhul ei tohi ühele hoiu-laenuühistu liikmele antud laenude summa kokku ületada selle liikme tasutud osamaksu rohkem kui kümnekordselt ega kümnet protsenti hoiu-laenuühistu omakapitalist.“;

31) paragrahvi 28 täiendatakse lõigetega 10 ja 11 järgmises sõnastuses:

„(10) Hoiu-laenuühistu ei tohi anda laenu krediidasutustele, finantseerimisasutustele või endaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvatele juriidilistele isikutele, välja arvatud ühistupangale, ega osutada nimetatud isikutele muid käesoleva seaduse §-s 6 nimetatud teenuseid.

(11) Hoiu-laenuühistu antud laenud, mille tähtaeg on kolm aastat või enam, ei tohi moodustada rohkem kui 50 protsenti hoiu-laenuühistu varadest.“;

32) seadust täiendatakse §-ga 28¹ järgmises sõnastuses:

“§ 28¹. Liikme krediidivõimelisuse hindamine

(1) Käesoleva seaduse §-s 28 sätestatud vastutustundliku laenamise nõude täitmiseks peab hoiu-laenuühistu sise-eeskirjaga kehtestama liikme krediidivõimelisuse hindamise ja esitatud andmete kontrollimise meetoodika, võttes vastava meetoodika väljatöötamisel arvesse vähemalt järgmised liikmega seotud näitajad:

- 1) liikme varaline seisund, regulaarse sissetuleku suurus ja hoiu-laenuühistusse tehtud osamaksete kogusumma;
- 2) võetud varalised kohustused, sealhulgas regulaarsete finantskohustuste suurus, võimaluse korral ka nende põhiosade ja intresside suurus, ning muud kohustused;
- 3) varasem maksekohustuste, sealhulgas finantskohustuste täitmine;
- 4) muud hinnatavad regulaarsed majapidamiskulud kogumis või asjakohasel juhul üldkohaldatavate määradena;
- 5) varasemate kohustuste täitmine hoiu-laenuühistu ees ja teenuse osutamisest tulenevate rahaliste kohustuste võimaliku suurenemise mõju;
- 6) hoiu-laenuühistule teada olevad muud faktid, millel võib olla oluline tähtsus liikme krediidivõimelisuse hindamisel ja mis võivad mõjutada liikme kohustuste nõuetekohast täitmist;
- 7) sõlmitava teenuse osutamise lepingu tingimused, sealhulgas võetava rahalise kohustuse suurus.

(2) Hoiu-laenuühistul tuleb käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud liikme regulaarse sissetuleku hindamisel:

- 1) arvesse võtta, millised on liikme sissetulekuallikad, sealhulgas töötasu, pension, investeringutulu, dividendid, tulud füüsilisest isikust ettevõtja tegevusest, tulud ettevõtlusest, üüritulu, hüvitised, toetused ja elatis, ning milline on liikme sissetulekute laekumise regulaarsus sõltuvalt liikme töölepingu või muu lepingu vormist;
- 2) aluseks võtta piisav ajavahemik, arvestades liikme sissetulekuallikaid, sissetuleku laekumise regulaarsust ja muid eelnimetatud tingimusi;
- 3) teha mõistlikke pingutusi, et kontrollida kõigi asjakohaste dokumentide ja muude tõendite õigsust, mis on aluseks ning millel on tähtsus liikme regulaarse sissetuleku suuruse arvutamisel.

(3) Hoiu-laenuühistu võib anda liikmele laenu, kui ta on krediivõimelisuse hindamise aluseks olevate andmete kogumis analüüsimise tulemusena veendunud, et laenulepingust tulenevad kohustused täidetakse lepingus kokku lepitud tingimustel.”;

33) paragrahvi 29 lõikest 1 jäetakse välja tekstiosa „või kui see on põhikirjaga ette nähtud“;

34) paragrahvi 29 lõiked 5 ja 6 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Laenukomitee liikmeks ei või olla hoiu-laenuühistu juhatuse või nõukogu liige ega audiitor. Põhikirjas võib laenukomitee liikmetele ette näha muid lisanõudeid.

(6) Laenukomitee liikmed valivad enda hulgast esimehe, kes korraldab laenukomitee tegevust.“;

35) paragrahvi 31 lõiget 2 täiendatakse punktidega 5, 6 ja 7 järgmises sõnastuses:

“5) rahvusvaheliste sanktsioonide rakendamise, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise korra ning nimetatud korra täitmise kontrollimise;

6) hoiu-laenuühistu liikmete nimel ja arvel tehingute ning toimingute tegemise ja nõustamisteenuse osutamise korra, sealhulgas liikmele laenu andmisel tema krediivõime hindamise, liikmele teabe andmise ja laenulepingu tagatiseks oleva vara hindamise korra ning krediidi kulukuse määra, sealhulgas tüüpnaite arvestamise alused ja korra;

7) liikmega vaidluste lahendamise korra.”;

36) paragrahvi 31 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

37) paragrahvi 32 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

“4) audiitori ja vastavuskontrolli teostaja nimetamine, nende tasustamise aluste ja korra kehtestamine;“;

38) paragrahvi 32 lõike 1 punkt 7 tunnistatakse kehtetuks;

39) paragrahvi 32 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Kooskõlas käesoleva seaduse §-ga 32¹ on hoiu-laenuühistu üldkoosoleku pädevust võimalik täielikult või osaliselt üle anda volinike koosolekule.“;

40) seadust täiendatakse §-dega 32¹ ja 32² järgmises sõnastuses:

„§ 32¹. Volinike koosolek

(1) Hoiu-laenuühistu põhikirjaga võib ette näha, et üldkoosoleku pädevus antakse täielikult või osaliselt üle volinike koosolekule. Volinikud valib ja kutsub tagasi üldkoosolek.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud juhul peab hoiu-laenuühistul olema vähemalt 20 volinikku. Ühe voliniku võib valida kuni 50 liikme kohta.

(3) Hoiu-laenuühistu volinik peab olema hoiu-laenuühistu liige, kes ei tohi olla hoiu-laenuühistu juhatuse liige, nõukogu liige, laenukomitee liige, pankrotivõlgnik ega isik, kelle varasem tegevus või tegevusetus on põhjustanud äriühingu pankroti või sundlikvideerimise või tegevusloa tühistamise või kellelt on seaduse alusel ära võetud õigus olla ettevõtja.

§ 32². Hoiu-laenuühistu nõukogu

(1) Hoiu-laenuühistu nõukogu planeerib hoiu-laenuühistu tegevust, korraldab hoiu-laenuühistu juhtimist ning teostab koos vastavuskontrolli teostajaga kontrolli juhatuse tegevuse üle. Kontrolli tulemused teeb nõukogu teatavaks üldkoosolekule ja selle olemasolul ka volinike koosolekule.

(2) Hoiu-laenuühistu nõukogul on kolm liiget, kui põhikiri ei näe ette suuremat liikmete arvu. Nõukogu liige peab olema teovõimeline füüsiline isik.

(3) Nõukogu liige peab olema hoiu-laenuühistu liige.

(4) Nõukogu liikmeks ei või olla hoiu-laenuühistu juhatuse liige, prokurist, audiitor, laenukomitee liige ega vastavuskontrolli teostaja, samuti krediidasutuse ega teise finantseerimisasutuse, välja arvatud ühistupank, juhatuse liige. Põhikirjas võib näha ette muid isikuid, kes ei või olla nõukogu liikmeks.

(5) Nõukogu pädevusse kuulub laenukomitee tegevuse peale esitatud kaebuste läbivaatamine, kui põhikirjaga ei ole nimetatud kaebuste läbivaatamist antud üldkoosoleku või volinike koosoleku pädevusse.

(6) Nõukogu nõusolek on vajalik hoiu-laenuühistu nimel igapäevase majandustegevuse raamest väljuvate tehingute tegemiseks, muu hulgas tehingute tegemiseks, millega kaasneb:

- 1) osaluse omandamine ja lõppemine teistes ühingutes;
- 2) tütarettevõtja asutamine või lõpetamine;
- 3) ettevõtte omandamine, võõrandamine või selle tegevuse lõpetamine;
- 4) kinnisasjade ja registrisse kantud vallasasjade võõrandamine ja koormamine.

(7) Põhikirjaga võib ette näha, et käesoleva paragrahvi lõikes 6 nimetatud tehingute tegemiseks ei ole nõukogu nõusolek vajalik või on see vajalik ainult põhikirjas nimetatud juhtudel. Põhikirjaga võib ette näha ka teisi tehinguid, mille tegemiseks on nõukogu nõusolek vajalik.

(8) Põhikirjaga võib nõukogule anda õiguse heaks kiita ka muude tehingute tegemise, mille heakskiitmine ei kuulu vastavalt seadusele või põhikirjale juhatuse või üldkoosoleku pädevusse.

(9) Käesoleva paragrahvi lõigetes 6 ja 8 nimetatud nõusolek ei ole tehingu tegemiseks vajalik, kui tehingu tegemisega viivitamisega kaasneks hoiu-laenuühistule oluline kahju.

(10) Käesoleva paragrahvi lõigetes 6 ja 8 sätestatud piirangud ei kehti kolmandate isikute suhtes.“;

41) paragrahvi 34 lõikes 1 asendatakse sõnad „kolm liiget“ sõnadega „kaks liiget“;

42) paragrahv 36 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 36. Hoiu-laenuühistu juhtorgani liikmetele ja töötajatele esitatavad nõuded

(1) Hoiu-laenuühistu juhatuse, nõukogu (edaspidi *juhtorgan*) või laenukomitee liikmeks ega vastavuskontrolli teostajaks ei tohi olla isik:

- 1) kelle varasem tegevus on kaasa toonud äriühingu pankroti või sundlikvideerimise või tegevusloa kehtetuks tunnistamise või kellelt on seaduse alusel ära võetud õigus olla ettevõtja;
- 2) kelle varasem tegevus äriühingu juhtorgani liikmena on näidanud, et ta ei ole suuteline korraldama äriühingu juhtimist selliselt, et äriühingu aktsionäride, osanike, liikmete, võlausaldajate

ja klientide huvid oleksid küllaldaselt kaitstud või kelle varasem tegevus on näidanud, et ta muul mõjuval põhjusel ei ole sobiv äriühingut juhtima.“;

(2) Hoiu-laenuühistu juhtorgani liikmeks võib olla teovõimeline füüsiline isik, kellel on laitmatu ärialane reputatsioon, hoiu-laenuühistu juhtorganis osalemiseks vajalik haridus, teadmised ja kutsealane sobivus. Hoiu-laenuühistu juhtorgani liikme valimiseks või määramiseks on vajalik isiku kirjalik nõusolek, millega koos esitab isik ülevaate oma hariduse, töökogemuse, ettevõtluses osalemise ja tema kohta karistusregistrisse kantud karistuste kohta ning kinnituse, et puuduvad käesolevas seaduses sätestatud asjaolud, mis välistavad õiguse olla hoiu-laenuühistu juhtorgani liige.

(3) Hoiu-laenuühistu juhatuse liige ei tohi olla hoiu-laenuühistu nõukogu liige, hoiu-laenuühistu vastavuskontrolli teostaja või hoiu-laenuühistu audiitor ega nendega samaväärset majanduslikku huvi omav isik.

(4) Hoiu-laenuühistu juhatuse liige ei või sõlmida teiste isikutega lepinguid, mille kohaselt on tema ülesandeks investeerimine, laenu- ja investeerimisprojektide koostamine või vahendamine või muu sarnane tegevus.

(5) Hoiu-laenuühistu juhatuse liige ei või tegutseda töötajana, juhtorgani liikmena või audiitorina krediitiasutuses või teises finantseerimisasutuses, sealhulgas teises hoiu-laenuühistus.

(6) Hoiu-laenuühistu juhtorgani liikmed ja töötajad, laenukomitee liikmed ja vastavuskontrolli teostajad on kohustatud seadma hoiu-laenuühistu ning selle liikmete majanduslikud huvid kõrgemale oma isiklikest majanduslikest huvidest.“;

43) paragrahvid 37–40 tunnistatakse kehtetuks;

44) seadust täiendatakse §-ga 40¹ järgmises sõnastuses:

„§ 40¹. Vastavuskontroll

(1) Hoiu-laenuühistu peab ette nägema sõltumatu vastavuskontrolli, mis on proportsionaalne hoiu-laenuühistu tegevuse laadi, ulatuse ja keerukuse astmega. Vastavuskontrolli teostaja peab pidevalt ja tulemuslikult teostama hoiu-laenuühistu tegevuse vastavuskontrolli, sealhulgas:

1) kontrollima hoiu-laenuühistu ja selle juhtorganite liikmete ning nende tegevuse vastavust õigusaktidele, juhtimisorganite otsustele, sise-eeskirjadele, hoiu-laenuühistu sõlmitud lepingutele ja heale tavale;

2) teostama järelevalvet käesoleva seaduse kohaselt kehtestatud tegevuspõhimõtete ja sise-eeskirjade ning hoiu-laenuühistu kohustuste täitmisel esinevate puuduste kõrvaldamiseks võetud meetmete asjakohasuse ja tulemuslikkuse üle ning hindama neid regulaarselt;

3) nõustama hoiu-laenuühistu teenuste osutamise eest vastutavaid isikuid käesolevas seaduses sätestatud kohustuste täitmisega seotud küsimustes;

4) esitama käesoleva seaduse kohaselt ette nähtud aruandeid.

(2) Vastavuskontrolli teostajal peavad olema oma ülesannete täitmiseks vajalikud teadmised, oskused, kogemused, haridus, kutsealane sobivus ja laitmatu ärialane maine. Vastavuskontrolli teostaja ei või olla hoiu-laenuühistu liige ega täita muid ülesandeid, mis põhjustavad või võivad põhjustada huvide konflikti ning tema tasustamise alused ja kord ei tohi ohustada tema objektiivsust.

(3) Hoiu-laenuühistu tagab vastavuskontrolli teostajale kõik tema ülesannete täitmiseks vajalikud töötingimused ja õigused, sealhulgas õiguse saada selgitusi ja teavet hoiu-laenuühistu juhtorganite liikmetelt ja töötajatelt ning võimaluse jälgida avastatud puuduste kõrvaldamist ja tehtud ettepanekute täitmist.

(4) Vastavuskontrolli teostaja on kohustatud talle hoiu-laenuühistu kohta teatavaks saanud teabe, mis osutab käesoleva seaduse nõuete mittevastavusele või liikme huvide olulisele kahjustamisele, viivitamata edastama hoiu-laenuühistu nõukogule ja nende olemasolul ka hoiu-laenuühistu volinikele.

(5) Vastavuskontrolli teostaja esitab nõukogule vähemalt kord kolme kuu jooksul ülevaate tuvastatud riskide, läbiviidud analüüside ja kontrollide tulemuste ning nende olemasolul ka muude käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud asjaolude kohta. Ülevaade peab sisaldama informatsiooni ka vastavusriski hinnangu ja tulevaste potentsiaalsete riskide kohta, mis muu hulgas tulenevad õigusaktide muudatusest.

(6) Kui hoiu-laenuühistu juhatuse ei ole võtnud kasutusele abinõusid käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud rikkumiste kõrvaldamiseks kolme kuu jooksul nendest teadasaamisest arvates, kutsub vastavuskontrolli teostaja tulundusühituseaduses määratud korras kokku hoiu-laenuühistu erakorralise üldkoosoleku.

(7) Vastavuskontrolli teostaja võib teha erakorralisele üldkoosolekule ettepaneku:

- 1) juhatuse või nõukogu liikmete tagasikutsumiseks;
- 2) laenukomitee liikmete tagasikutsumiseks;
- 3) põhikirja muutmiseks;
- 4) hoiu-laenuühistu ühinemiseks teise hoiu-laenuühistuga;
- 5) hoiu-laenuühistu lõpetamiseks seaduses ja põhikirjas ette nähtud korras.“;

45) paragrahvi 41 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Hoiu-laenuühistu auditeerimise käigus peab vandeaudiitor kontrollima käesoleva seaduse §-des 27, 27¹, 28 ja 28¹ sätestatud nõuete täitmist ning esitama hoiu-laenuühistu juhatusele, nõukogule ja olemasolul ka volinikele aruande, milles avaldab arvamust nende nõuete järgimise kohta. Eelnimetatud nõuete rikkumise tuvastamisel tuleb lisada viide seadusest tulenevale nõudele, millele hoiu-laenuühistu tegevus ei vasta, ning selgitus selle kohta, milles seisneb seadusest tuleneva nõude rikkumine.“;

46) paragrahvi 41 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Hoiu-laenuühistu juhatuse peab hoiu-laenuühistu üldkoosolekul andma ülevaate vastavalt käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel tuvastatud rikkumistest ning esitama kava või ettepanekud, millal ja millisel viisil eelnimetatud rikkumised kõrvaldatakse.“;

47) seadust täiendatakse 7¹. peatükiga järgmises sõnastuses:

„7¹. peatükk

Raamatupidamine, aruandlus ja avalikustatav teave

§ 41². Raamatupidamise korraldamine

(1) Hoiu-laenuühistu lähtub raamatupidamisarvestuse korraldamisel käesolevast seadusest, raamatupidamise seadusest, muudest õigusaktidest ning hoiu-laenuühistu põhikirjast ja raamatupidamise sise-eeskirjast.

(2) Raamatupidamine peab tagama tõese teabe saamise hoiu-laenuühistu finantsseisundi ja majandustegevuse kohta.

(3) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada täpsemad nõuded hoiu-laenuühistute raamatupidamisarvestusele ja aruandluse korraldamisele.

§ 41³. Aruanded ja nende esitamine

(1) Hoiu-laenuühistu koostab ja esitab vastavuskontrolli teostajale aruanded käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatud korras.

(2) Hoiu-laenuühistu peab esitama vastavuskontrolli teostajale üks kord kolme jooksul andmed hoiu-laenuühistu bilansi, kasumiaruande ja liikmete arvu kohta.

(3) Hoiu-laenuühistu esitab vastavuskontrolli teostajale majandusaasta aruande, vandeaudiitori aruande ära kirja, kasumi jaotamise või kahjumi katmise ettepaneku ja otsuse ning üldkoosoleku protokollil väljavõtte majandusaasta aruande kinnitamise või kinnitamata jätmise otsuse kohta kahe nädala jooksul pärast üldkoosoleku toimumist.

(4) Vastavuskontrolli teostaja võib nõuda hoiu-laenuühistult muid käesolevas paragrahvis nimetatud andmeid ja dokumente, mis võimaldavad vastavuskontrolli teostajal täita käesoleva seaduse § 40¹ lõikes 1 nimetatud ülesandeid.

§ 41⁴. Hoiu-laenuühistu kohta avalikustatav teave ja liikme õigus nõuda teavet

(1) Hoiu-laenuühistu liikme nõudmisel esitab hoiu-laenuühistu juhatus hoiu-laenuühistu liikmele elektroonilises vormis auditeeritud majandusaasta aruande hiljemalt kümme päeva enne majandusaasta aruande kinnitamist otsustava üldkoosoleku toimumist.

(2) Hoiu-laenuühistu liikme nõudmisel esitab hoiu-laenuühistu juhatus liikmele 30 päeva jooksul sellekohase nõude saamisest arvates järgmised dokumendid ja teabe:

- 1) viimane auditeeritud majandusaasta aruanne;
- 2) liikme hoiu-laenuühistusse hoiustatud rahaliste vahendite koguväärtus, sealhulgas liikme osamaksude ja kogunenud intresside summa teabe küsimise aja seisuga;
- 3) viimati koostatud audiitori arvamus vastavalt käesoleva seaduse § 41 lõikele 4;
- 4) käesoleva seaduse § 27¹ lõikes 4 nimetatud andmed ja dokumendid likviidsusriski vältimise ja maandamise kohta.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud ei kohaldata, kui hoiu-laenuühistu on teinud liikmetele nimetatud teabe ja dokumendid kättesaadavaks elektroonilise süsteemi kaudu või edastanud liikmetele vastava teabe mõnel muul viisil.

(4) Hoiu-laenuühistu auditeeritud majandusaasta aruanne ja põhikiri peavad olema kättesaadavad hoiu-laenuühistu asukohas ja veebilehel selle olemasolu korral.

(5) Hoiu-laenuühistu peab edastama liikme nõudmisel käesolevas paragrahvis nimetatud teabe paber kandjal ja võib selle eest küsida mõistlikku tasu.“;

48) paragrahvi 43 lõikes 3 asendatakse sõna „revisjonikomisjonid“ sõnadega „vastavuskontrolli teostajad“;

49) paragrahvi 45 lõike 1 punktid 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„1) üldkoosoleku otsuse alusel (vabatahtlik lõpetamine);

2) kohtumääruse alusel (sundlõpetamine);“;

50) seadust täiendatakse §-ga 47¹ järgmises sõnastuses:

“§ 47¹. Tegevuse kooskõlla viimine 2021. aasta 1. jaanuaril jõustunud redaktsiooni nõuetega

(1) Hoiu-laenuühistu, mis on asutatud ja tegutsenud enne 2021. aasta 1. jaanuaril jõustunud redaktsiooni kehtima hakkamist, peab viima oma tegevuse ja dokumendid nimetatud redaktsioonis sätestatuga vastavusse üheksa kuu jooksul vastava redaktsiooni jõustumisest arvates.

(2) Hoiu-laenuühistu, mis on asutatud ja tegutsenud enne 2021. aasta 1. jaanuaril jõustunud redaktsiooni alusel ning mis on kohustatud taotlema krediidasutuse tegevusluba vastavalt käesoleva seaduse § 3 lõikele 2, peab esitama Finantsinspeksioonile tegevusloa taotluse üheksa kuu jooksul nimetatud redaktsiooni jõustumisest arvates.

(3) Kui hoiu-laenuühistu on esitanud vastavalt krediidasutuste seadusele tegevusloa taotluse käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud tähtaja jooksul ning Finantsinspeksioon ei ole otsustanud tegevusloa andmist või sellest keeldumist, ei loeta hoiu-laenuühistu tegevust tegevusloata tegevuseks karistusseadustiku tähenduses. Sellisel juhul ei või hoiu-laenuühistu arvates käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud jõustumisest kuni tegevusloa andmise või sellest keeldumise otsustamiseni osutada käesoleva seaduse §-s 6 nimetatud finantsteenuseid uutele liikmetele ega sõlmida nendega lepinguid.

(4) 2021. aasta 1. jaanuaril jõustunud redaktsiooni § 16 lõikes 1 ja § 23 lõikes 1 sätestatud sisseastumismaksu ja osamaksu nõudeid kohaldatakse nende liikmete suhtes, kes astuvad hoiu-laenuühistu liikmeteks arvates käesoleva redaktsiooni jõustumisest.

(5) Kui käesoleva seaduse § 3 lõike 2 tingimustele vastav hoiu-laenuühistu ei osuta ega soovi enam osutada pärast 2021. aasta 1. jaanuaril jõustunud redaktsiooni käesoleva seaduse §-s 6 nimetatud teenuseid, peab ta olemasolevatele liikmetele teenuste osutamise lõpetama vastavalt lepingutes sätestatud tähtaegadele või mõistliku aja jooksul. Sellisel juhul ei pea eelnimetatud hoiu-laenuühistu esitama Finantsinspeksiooni tegevusloa taotlust, kuid ei või arvates nimetatud redaktsiooni jõustumisest osutada käesoleva seaduse §-s 6 nimetatud finantsteenuseid uutele liikmetele ega sõlmida nendega lepinguid.“.

§ 2. Krediidiandjate ja -vahendajate seaduse muutmine

Krediidiandjate ja -vahendajate seaduse § 2 lõiget 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Käesolevat seadust ei kohaldata hoiu-laenuühistule, kui tema poolt mitte ühegi sõlmitava või vahendatava krediidilepingu krediidi kulukuse määr ei ületa krediidi andmise ajal Eesti Panga viimati avaldatud viimase kuue kuu keskmist krediidasutuste poolt eraisikutele antud tarbimislaenude kulukuse määra.“.

§ 3. Krediidiasutuste seaduse muutmine

Krediidiasutuste seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 13¹ lõike 1 punktis 10 asendatakse sõnad „siseauditiüksuse juhi või revisjonikomisjoni esimehe“ sõnadega „või siseauditi üksuse juhi“;

2) paragrahvi 13¹ lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 38 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Ühistupanga asutamisele, kapitalile, juhtimisele, tegevusele, ühinemisele, jagunemisele ja lõpetamisele kohaldatakse käesolevas seaduses krediidiasutuse kohta sätestatud, kui käesolevast peatükist ei tulene teisiti.

(2) Ühistupanga asutamise, liikmete, vara ja üldkoosoleku suhtes kohaldatakse hoiu-laenuühistu seaduse §-des 7–25 ja 32 sätestatud, kui käesolevas seaduses ei ole ette nähtud teisiti.“;

4) paragrahvi 42 lõike 1 punkt 5 tunnistatakse kehtetuks;

5) paragrahvi 42¹ lõige 1 tunnistatakse kehtetuks;

6) paragrahv 42¹ lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Ühistupanga liikmeks vastuvõtmise ja väljaarvamise otsustab isiku avalduse alusel ühistupanga juhatus, kui põhikirjaga ei ole seda õigust antud nõukogule. Ühistupanga juhatus on kohustatud kontrollima liikme vastavust seaduse nõuetele.“;

7) seadust täiendatakse §-ga 42² järgmises sõnastuses:

„§ 42². Juhatusel liikmed

(1) Ühistupanga juhatuses on kaks liiget, kui põhikirja ei näe ette suuremat liikmete arvu.

(2) Ühistupanga juhatuse liige ei pea olema ühistupanga liige, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.“;

8) paragrahvi 44 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Ühistupanga algkapital peab olema vähemalt üks miljon eurot. Algkapital koosneb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 artikli 26 lõike 1 punktides a–e nimetatud kapitalist ja reservidest.

(2) Ühistupanga liikmed otsustavad aktsia- või osakapitali suuruse muutmise 12 kuu jooksul aktsia- või osakapitali suuruse muutmise aluseks oleva asjaolu esinemisest arvates. Ühistupanga juhatus esitab äriregistrile viivitamata üldkoosoleku otsuse, millega otsustatakse ühistupanga aktsia- või osakapitali suuruse muutmine.“;

9) paragrahv 47 tunnistatakse kehtetuks;

10) paragrahvi 49 lõikest 1 ja § 60 lõikest 4 jäetakse välja sõnad „või revisjonikomisjoni liige“ vastavas arvus ja käändes;

11) paragrahvi 49 lõike 2 punktist 2 jäetakse välja tekstiosa „,revisjonikomisjoni liige“;

12) paragrahvi 53 lõikest 2 jäetakse välja tekstiosa „revisjonikomisjoni liige“;

13) paragrahvi 54 lõigetest 2 ja 3, § 84 lõike 1 punktist 1 ning § 84 lõike 3 punktidest 1 ja 2 jäetakse välja sõnad „või revisjonikomisjoni esimees“ vastavas käändes;

14) paragrahvi 56 lõikest 3 jäetakse välja sõnad „revisjonikomisjoni liige“;

15) paragrahvi 59 lõige 6 tunnistatakse kehtetuks;

16) paragrahvi 60 lõikest 1 jäetakse välja sõnad „ja revisjonikomisjoni esimeheks“;

17) paragrahvi 60 lõigetest 2 ja 5 jäetakse välja sõnad „ja revisjonikomisjoni liige“ vastavas arvus;

18) paragrahvi 60 lõike 3 lause 2 tunnistatakse kehtetuks;

19) paragrahvi 68 lõike 1 punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„8) dokumendid krediidasutuse juhtide ja siseauditi üksuse juhi kohta, mis kinnitavad nende isikute usaldusvärsust ja vastavust käesoleva seaduse nõuetele;“;

20) paragrahvi 84 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Samaväärset majanduslikku huvi omavad isikud on krediidasutuse juhi või siseauditi üksuse juhi abikaasa või faktiline abikaasa, lapsed, vanemad, õed ja vennad.“;

21) paragrahvi 99 lõike 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) saada informatsiooni ja teha koostööd krediidasutuse siseauditi üksusega.“;

22) paragrahvi 116 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule lõpetatakse ühistupank, kui ühistupangal on vähem kui 50 liiget ja liikmete arv ei ole kahe kuu jooksul suurenenud.“.

§ 4. Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse muutmine

Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse § 37 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

“(1) Oluline osalus käesoleva seaduse tähenduses on otsene või kaudne osalus makseasutuse või e-raha asutuse aktsia- või osakapitalis, mis on vähemalt kümme protsenti äriühingu aktsia- või osakapitalist, seda väljendavatest kõigist õigustest või kõigist häältest äriühingus või hoiu-laenuühistu puhul liikme osamaksust või mis võimaldab olulise mõju äriühingu juhtorganite üle.”.

§ 5. Seaduse jõustumine

Seadus jõustub 2021. aasta 1. jaanuaril.

Henn Põlluaas
Riigikogu esimees

Tallinn, 2020

Algatab Vabariigi Valitsus [kuupäeval]. a nr [...]

Vabariigi Valitsuse nimel

(allkirjastatud digitaalselt)